Redacţiunea Administraţiunea Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolfŭ Mosse Haasenstein & Volger (Otto Maas), Henrich Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg; în Budapesta: A. V. Goldberger Anton Mezei Eckstein Bernat: în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ; o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIV.

„Gazeta“ ese în fiă-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 265. **Braşovŭ, Sâmbătă, 30 Noemvre (12 Decemvre).** **1891.**

Braşovŭ, 29 Noemvre st. v.

Scirea lui „Budapester Tagblatt“, că în camera din Pesta, cu ocasia desbaterilorŭ asupra legei pentru recruţĭ, se va pune din nou în discusiune cestiunea limbei şi se va face din partea celorŭ dela guvernŭ o moţiune pentru a 'i se vota încredere ministrului comunŭ de rĕsboiu br. Bauer, semnifică în de-ajunsŭ resultatele surprinḑĕtóre, ce le-au obţinutŭ Maghiarii în desbaterile delegaţiunilorŭ de ĕstŭ anŭ.

In adevĕrŭ, cine ar fi pututŭ crede, că sub dualismŭ Maghiarii vorŭ ajunge odată aşa departe, ca chiar şi faţă cu armata comună sĕ-şĭ ducă la valóre şi încă pe o cale atâtŭ de netedă şi cu atâta uşurinţă pretenţiile esagerate ale şovinismului lorŭ naţionalŭ!

Până mai erĭ, alaltă-erĭ, Maghiarii, celŭ puţinŭ la părere, se mulţumiau cu o atitudine defensivă faţă cu „pericolulŭ de germanisare“, ce-lŭ vedeau ei în organisaţia de astăḑĭ a armatei. Acum însĕ vedemŭ, că nu mai e vorba de defensivă; în desbaterile de ĕstŭ anŭ a delegaţiunilorŭ, membrii maghiarĭ au începutŭ sĕ ia ofensiva, ridicându-se cu nisce pretenţii, carĭ ţintescŭ în modŭ directŭ la distrugerea unităţii armatei comune. Astfelŭ scimŭ, că ei au cerutŭ sĕ se înfiinţeze pentru Ungaria o academiă militară separată, cu limba de propunere maghiară; pentru şcólele de cadaţĭ din Ungaria s'a cerutŭ, ca în acestea sĕ se dea o crescere în spiritŭ maghiarŭ şi în limba maghiară; faţă cu ministerulŭ comunŭ de rĕsboiu, Maghiarii au pretinsŭ, ca acesta sĕ fiă obligatŭ nu numai a primi acte în limba maghiară, ci şi a-le resolva în acéstă limbă.

Nu suntŭ óre acestea totŭ atâtea pornirĭ ostentative în contra unităţii armatei?

Dér deşi tóte acestea pretensiunĭ s'au făcutŭ fără nicĭ o considerare la dorinţa majorităţii Nemaghiarilorŭ din ţeră şi deşi nicĭ din partea membrilorŭ celorlalţĭ din delegaţiunĭ nu s'a făcutŭ nicĭ o alusiune la dorinţa şi aspiraţiunile acestei majorităţĭ, ca şi cum ea nicĭ n'ar esista, — noi din asta sânge rĕu nu ne vomŭ face. Armata este aceea, care garantéză forţa şi durabilitatea dualismului, sub a căruia ocrotire a prosperatŭ până acum atâtŭ de bine rîvna de desnaţionalisare şi esclusivismulŭ de rassă alŭ Maghiarilorŭ. Décă însĕ Maghiarii ţintescŭ acum la slăbirea armatei prin distrugerea unităţiĭ ei, acésta îi privesce în prima liniă pe ei înşi-şĭ, căcĭ nu nouĕ ni-se taiă prin acéstă crénga de sub picióre, ci li-se taiă acelora, carĭ au avutŭ şi au încă acéstă crengă.

Avemŭ însĕ şi noi cuvĕntŭ în contra acestorŭ tendinţe ale şoviniştilorŭ maghiarĭ din altŭ punct de vedere.

Nu dintr'o simplă vanitate naţională şi nu numai din egoismŭ faţă cu limba lorŭ isvorĕscŭ aceste tendinţe de distrugere în contra unităţii armatei, ci adevĕratulŭ scopŭ, la care se ţintesce, este punerea armatei în serviciulŭ maghiarisărei.

Tendinţei acesteia i-a datŭ espresiune în modulŭ celŭ mai clarŭ delegatulŭ maghiarisatŭ Nopcsa, care într'una din şedinţele delegaţiunei ungare s'a rĕsvrĕtitŭ în contra numirilorŭ nemaghiare de localităţĭ şi mai alesŭ în contra numirilorŭ românescĭ, cerêndŭ dela ministrulŭ Bauer, ca în hartele geografice militare sĕ dispună maghiarisarea tuturorŭ numirilorŭ de localităţĭ de pe teritorulŭ stăpânitŭ de Maghiarĭ.

Scimŭ, că la acéstă cutezată cerere, ministrulŭ Bauer, în locŭ de a-lŭ fi avertisatŭ pe Nopcsa la susceptibilitatea naţionalităţilorŭ, silindu-lŭ a-şĭ revoca cererea, numai decâtŭ s'a declaratŭ gata „din tótă inima“ a dispune, ca în viitorŭ hartele geografice militare sĕ se redigieze după gustulŭ maghiarisatorilorŭ şi numirile de localităţĭ sĕ se însemne după numele lorŭ maghiarisatŭ. Spre scopulŭ acesta a şi cerutŭ ministrulŭ Bauer, sĕ i-se presente catalogulŭ numirilorŭ unguresci de localităţĭ.

Noi scimŭ, că în părţile locuite de Românĭ mai tóte numele de localităţĭ suntŭ românescĭ; românescĭ suntŭ numirile satelorŭ, munţilorŭ, văilorŭ etc. Tendinţa de a-le maghiarisa a rĕmasŭ zadarnică până acum, căcĭ deşi li-a succesŭ şoviniştilorŭ sĕ iscodéscă câte unŭ nume unguréscŭ, elŭ însĕ, afară de protocólele birourilorŭ de maghiarisare din Pesta, n'a prinsŭ rădĕcinĭ şi numirile totŭ românescĭ au rĕmas, căcĭ Românĭ suntŭ locuitorii lorŭ şi românescĭ au fostŭ acele numirĭ totdéuna.

Ceea ce însĕ prin forţele proprii n'au putut'o scóte la cale, vorŭ s'o scótă acum cu ajutorulŭ armatei, pe care ministrulŭ Bauer cu atâta uşurinţă a oferit'o serviciului lorŭ de maghiarisare.

De aci se esplică moţiunea, ce se ḑice că se va face în dietă pentru a 'i se vota încredere lui Bauer.

Dér ministrulŭ Bauer nu va avé cuvĕntŭ de-a se mândri cu unŭ asemenea votŭ de încredere, căcĭ acesta va fi votulŭ unei minorităţĭ, — votŭ, în care se va esprima amărăciunea şi nemulţămirea majorităţii locuitorilorŭ din ţeră.

Ĕtă adevĕratulŭ scopŭ, la care ţintescŭ Maghiarii prin tendinţele lorŭ de distrugere în contra unităţii limbei în armată. Décă astăḑĭ, când armata nu este încă în puterea lorŭ, Maghiarisatorii sciu sĕ teroriseze cu atâta cruḑime naţionalităţile, ce va fi, când ei vorŭ isbuti sĕ-şĭ lărgéscă puterea lorŭ şi în direcţiunea acésta?

Ĕtă pentru ce amŭ ḑisŭ, că în contra acestei tendinţe, de a pune adecă armata în serviciulŭ causei de maghiarisare, avemŭ şi noi cuvêntŭ. Da, avemŭ! Căcĭ fiiĭ popórelorŭ nemaghiare nicĭ-odată nu vorŭ puté simpatisa cu o armată, care sprijinesce tendinţele de desnaţionalisare ale contrarilorŭ sĕi.

CRONICA POLITICĂ.

— 29 Noemvre (11 Dec.)

— Marchisulŭ d'Hervey de Saint-Denys a espusŭ înaintea Academiei de inscripţiunĭ şi arte frumóse din Parisŭ, analisa unei lucrărĭ dedicată: „*Alianţei Francese*“, şi întitulată: „**Relaţiunile Franciei cu Suedia, păna în ḑilele nóstre** — cercetărĭ istorice a relaţiunilorŭ celorŭ două ţĕrĭ“ de Auguste Strindberg, din Stockholm. D. Auguste Strindberg, care este ataşatŭ la biblioteca regală din Stockholm, situaţiune, care i-a per-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Preumblărĭ în Bucurescĭ.

XI.

Iubite amice!

Epistola presentă fiindŭ dedicată elementului cultŭ urbanŭ din care şi umilitŭ infrascrisulŭ are onóre a face parte, credŭ a face o *belă* surprisă lectorilorŭ şi lectricelorŭ décă nu-i voiu mai *impacienta* cu limba română rustică şi voiu *usa* terminĭ luaţĭ din vocabularulŭ limbei urbane culte.

In cartierulŭ în care domiciliezŭ, cei mai mulţĭ cetăţenĭ suntŭ ómenĭ de treburĭ, séu de afacerĭ, ale cărorŭ ocupaţiunĭ variéză totŭ atâtŭ de multŭ, pe câtŭ de variată le este şi provenienţa originei şi a cărorŭ limbă cultă e unŭ conglomeratŭ de cuvinte neolatine şi străine şi pe care eu le voiu reproduce întocmai cum le-am auḑitŭ în salónele urbane.

In acestŭ cartierŭ suntŭ cele mai multe şi mai populate şcolĭ pentru ambele sexe de tóte etăţile şi de tóte naţionalităţile.

Pe strada Stirbei-Vodă, în apropiere de Calea Victoriei, la drépta e şcóla primară română pentru băeţĭ şi fete numită Petrache Poenaru, la stânga e şcóla maghiară calvină şi în colţulŭ, unde traverséză strada luterană, suntŭ şcólele de băeţĭ primare şi secundare evangelice luterane germane.

La joncţiunea stradei Diaconeselorŭ cu strada Câmpineanu, la o *binaa* (casă) de stilŭ anticŭ orientalŭ e o tablă cu firma: *Froebel'schekindergarten*, M. Roth şi în vecinătate la o altă *binaa* e o altă tablă cu firma: *Kleinkinderschule*.

Totŭ pe strada Stirbei-Vodă e şi şcóla normală de institutorĭ urbanĭ şi mai în susŭ în Popa Tatu e Externatulŭ secundarŭ Nr. 2 de *demoiselle*, ér pe strada Fântânei e şcóla de fete a călugăriţelorŭ catolice şi mai în josŭ în strada Diaconeselorŭ e *Höhere Töchterschule* a Diaconeselorŭ protestante germane şi în fine urméză şcóla dualistă maghiaro-germană a bărăţilorŭ catolicĭ întreţinută din fondurile societăţii Sântului Ladislau din Pesta.

In centrulŭ acestorŭ şcolĭ se înalţă pomposulŭ palatŭ alŭ Ministerului instrucţiunei publice şi la spatele lui e liceulŭ Sântului Sava, a căruĭ faţadă din spre strada Fântânei e astupată de catedrala catolică şi de măreţulŭ edificiu alŭ clerului catolicŭ construitŭ în véra asta şi în care, după câte aflu, se vorŭ stabili şcólele de băeţĭ şi Seminarulŭ catolicŭ, care astăḑĭ e în apropierea Bucurescilorŭ în satulŭ Ciоplea, ai căruĭ locuitorĭ sêrbo-bulgarĭ suntŭ de religiune catolică.

Pe stradele mai susŭ indicate mĕ preumblu de câte patru orĭ pe ḑi; érna esŭ din casă între orele 7—8 şi véra şi mai de diminéţă. Mai *matinalĭ* şi de câtŭ mine suntŭ însĕ plăcintarii, covrigarii, rahagiĭ, adecă Turcii cu zaharicalele: acadele, curmale, roşcove, bombóne, alviţă, smochine etc. şi Oltenii cu pómele. Intre aceştĭ neguştorĭ, carĭ îşĭ întindŭ marfa pe trotoarele dintre prăvălia luĭ Duro şi şcóla Petrache Poenaru, nu potŭ trece cu vederea nicĭ pe băeţandriĭ Ciangăiĭ de pe la Săcele, care vĕndŭ cornurĭ şi strigă:

— Trei cornurĭ la unŭ banŭ!

— Gologaanŭ! Gologaanŭ!

De multe orĭ mĕ oprescŭ lângă acestĭ neguştorĭ şi privescŭ la şcolarĭ cum îşĭ facŭ tĕrguelile de diminéţă în acésta a lorŭ piéţă şi apoi plécă la şcolĭ în diferitele direcţiunĭ.

Din notiţele, pe care mi le-am făcutŭ, poporaţiunea feminină şcolară, despre care vorbescŭ astăḑĭ, se póte clasifica în trei serii bine distincte:

In seria primă suntŭ infantilele dela 3—6 anĭ, care cu de-a sîla suntŭ trimise de părinţĭ la *Kleinkinderschule*. Acestea micĭ eleve somnoróse, fără deosebire de condiţiunĭ sociale şi de avere, suntŭ îmbrăcate în scumpe şi luxóse *costumes de fantaisie pour enfants* confecţionate în magazinele de modă din stofe de catifea roşiă-purpuriă, albastră-auriă şi albă-trandafiriă, brodate cu panclicĭ de atlasŭ şi cu danteluţe de *Bruxelles*.

Infantilele eleve, veştejite şi ofelite la faţă, suntŭ unele conduse de servitóre în braţe, ér altele târîte de mânĭ şi spre a le molcomi plânsulŭ de diminéţa, cumpĕrându-le de câte unŭ banŭ acadele, séu alviţă, le îmbunéză cu cuvintele:

—Tacĭ drăguţă nu mai plânge că te duce măicuţa la *chindelgartă!*

In timpulŭ, în care micele eleve contractéză la *chindelgartă* aşa numitele morburĭ şcolare: miopia, nervositatea şi tusa măgăréscă, bunele lorŭ mame décă e vremea bună se preumblă pe strade spre a se informa la *Maison Radon* ce noutăţĭ s'au mai ivitŭ în modele dela Parisŭ; ér décă timpulŭ e urîtŭ stau în casă şi cetescŭ spre a se *amusa* romane, novele, séu scrierĭ sociale straine:

La femme dans la pasée, le pré-

misă sĕ consulte interesante documente înedite privitóre la cestiunea pe care a tratat'o, studiéză în lucrarea sa relațiunile Suediei cu Francia dela escursiunile popórelorŭ scandinave în secolulŭ alŭ nouĕlea până la tratatulŭ dela 1855, încheiatŭ de Oscar I cu Napoleon III. Elŭ se silesce a stabili că, prin unŭ șirŭ de evenimente și de influențe seculare, Suedia a devenitŭ o colonia a civilisațiunei francese și astfelŭ aliata naturală a Franciei. Acéstă lucrare reproduce unŭ mare numĕrŭ de documente originale și se termină cu unŭ apendice conținêndŭ o listă a familiilorŭ francese devenite suedeze în secolele alŭ 16-lea și alŭ 17-lea.

— Ḑiarulŭ germanŭ „Weser Ztg", a publicatŭ în ḑilele acestea unŭ articulŭ, în care se vorbesce despre **agravarea situațiunei Germaniei.** La aceste obsérvă următórele ḑiarulŭ „Hamburger Nachrichten", care se ḑice că e inspiratŭ de ex-cancelarulŭ Bismarck: „Principele Bismarck, cu greu ar fi datŭ sfatulŭ la urmarea unei politice alŭ cărei resultatŭ ar fi statŭ în aceea, că *Țarulŭ sĕ asculte marseillaiza stândŭ în piciore.*"

— Ḑiarulŭ „Neue Freie Presse" reproducêndŭ **convorbirea Țarului cu unŭ senatorŭ francesŭ,** care am reprodus'o și noi într'unulŭ din numerii trecuți ai fóiei nóstre, ḑice următórele: *Nihiliștii* suntŭ cu totulŭ de altă părere în privința avantagielorŭ unui statŭ constituționalŭ, decâtŭ Țarulŭ. Acésta o dovedesce *proclamațiunea* lorŭ cea mai nouă, care a fostŭ trimisă nu numai tuturorŭ diarelorŭ rusescĭ, ci și la o mulțime de demnitarĭ ai imperiului rusescĭ. Acéstă proclamațiune sună în următorulŭ modŭ:

Fómetea actuală în Rusia e o urmare directă a actualului sistemŭ de guvernare. Acestŭ sistemŭ ucide cultura poporului, căcĭ închide academiile de agricultură și economiă și dă educațiunea poporului de mâna popilorŭ bețivĭ. Primarii pe noi introdușĭ suntŭ nisce servitorĭ de cancelariă nepricepuțĭ, și soldațĭ fără cultură și educațiune. Fiă-care din aceștia suntŭ o viuă negațiune a minții sănătóse omenescĭ. Deóre-ce guvernului i-a secatŭ tóte mijlócele pentru alinarea miseriei, neavêndŭ date esacte asupra întinderei miseriei, nedispunêndŭ de ómenĭ specialiștĭ, carĭ sĕ ajute în grabă, cu cinste și cu pricepere poporațiunea amenințată de fómete, nu este consciu de problema sa. Unicululŭ mijlocŭ de a se elibera din acéstă situațiune îngrozitóre, este conchiămarea *representanței poporale.* Noi credemŭ, că guvernulŭ actualŭ va înclina spre țéră și nu va lăsa sĕ vină lucrurile la o revoltă... Óra a sunatŭ, vai de acela, care nu vrea sĕ o audă".

SCIRILE ḐILEI.

— 29 Noem. (11 Decem.)

Regina României, după cum 'i se anunță din Pallanza ḑiarului „Le Temps" a întratŭ în convalescență. De câte-va ḑile ea póte sĕ umble singură. Doctorulŭ oprind'o de a se ocupa cu literatura, Carmen Sylva se dedă la cealaltă ocupațiune a ei favorită, de a desemna pe foi veline motivele unei ornamentărĭ, pe carĭ ea singură o inventéză, și care trebue sĕ servéscă de modele pentru decorarea uneia din cele mai vechĭ bisericĭ din România și pe care regele a făcutŭ sĕ se restaureze. Albumulŭ la care lucréză regina Elisabeta e aprópe terminatŭ.

***

Căsĕtoria moștenitorului tronului românŭ, după cum citimŭ în foile de dincolo, se va sĕvêrși în curêndŭ. In ḑilele acestea Sir Drumond Wolf, care este însărcinatŭ și în acéstă misiune, va avé audiență la palatŭ, când se ve decide în privința căsĕtoriei principelui Ferdinand cu princesa d'Edinburg.

***

Furnisărĭ. Serviciulŭ de tracțiune alŭ c. f. ung. de statŭ publică unŭ concursŭ pentru furnisarea de materiă de pétră săpunŭ, uleu, luminărĭ, lemne, ferŭ etc. Terminulŭ pentru oferte este: 30 Decemvre 1891. — Asemenea și direcțiunea minelorŭ din Uióra publică concursŭ pentru furnisrea articolelorŭ: bucate, luminărĭ de sĕu, petroleu, uleu, șindilĭ, sape, lăcate etc. pentru anulŭ 1892. Informațiunĭ mai detailate privitóre la aceste furnisărĭ se potŭ căpăta la biroulŭ camerei comerciale și industriale din Brașovŭ.

***

Monumentulŭ lui Don Pedro. O telegramă din Rio de Janeiro anunță, că consiliulŭ comunalŭ din capitala Brasiliei a propusŭ sĕ se ridice unŭ monumentŭ împĕratului Brasiliei Don Pedro II.

***

Conjurațiune in contra Sultanului. O telegramă din Constantinopolŭ, anunță, că s'a descoperitŭ acolo urmele unei conjurațiunĭ în contra Sultanului. S'au făcutŭ o mulțime de arestărĭ, între carĭ se află chiar și persóne din suita Sultanului. A fostŭ arestatŭ chiar și pașa Mehmed Dana, ginerele și adjutantulŭ Sultanului.

***

Impĕratulŭ Wilhelm in Cincĭ-bisericĭ. Ḑiarulŭ „Fünfkirchener Ztg" află, că împĕratulŭ Germaniei vorŭ lua parte la manevrele din vĕra viitóre, ce se va ține în giurulŭ orașului Cincĭ-bisericĭ. Impĕratulŭ Germaniei va locuĭ împreună cu Impĕratulŭ Francisc Iosifŭ la episcopulŭ din Cincĭ-bisericĭ, precum și la principele Montenuovo în Nemet-Boly.

***

Sesiunea ordinară a adunărei federative elvețiane, după cum se telegrafiéză din Berna, s'a deschisŭ în 7 Decemvre.

***

O nouă bancrută in Germania. Din Hildesheim se anunță: Mare sensațiune a produsŭ aicĭ falimentulŭ casei de bacă Knolle. Șefulŭ acestei firme a fostŭ arestatŭ, din causă că a defraudatŭ marĭ sume de banĭ.

***

Poporațiunea Angliei. Ḑilele trecute s'a terminatŭ și socotéla numĕrărei populației din Marea Britanie. Resultatulŭ sumarŭ alŭ numerotărei este că Englitera, Scoția și Irlanda numĕrau la 5 Aprilie 1891 cu 2,855,425, mai mulțĭ locuitorĭ decâtŭ la aceeașĭ epocă în anulŭ 1881, adecă 37,740,283 de locuitorĭ.

***

Unŭ asasinŭ maghiarŭ in America. Ḑiarulŭ maghiarŭ „Szabadság" ce apare în Cleveland (America) aduce următórea scire: Koleszar Iános, unŭ Maghiarŭ emigratŭ din comitatulŭ Zemplinului și care trăiesce în Cleveland, a împușcatŭ pe soția sa în casa unui lucrătorŭ cu numele Paul Weber, care răpise pe soția lui Koleszar. Asasinulŭ s'a predatŭ singurŭ justiției, care l'a trimisŭ înaintea juraților.

***

La gimnasiulŭ mare sêrbescŭ din Carlovĕțŭ numĕrulŭ elevilorŭ a ajunsŭ estimpŭ la cifra de 353, cum nu a mai fostŭ nicĭ odată până acuma. „Branik" se bucură de acestŭ progresŭ și constată lipsa încă a vr'unei puterĭ didactice și necesitatea de a se introduce paralela în prima classă gimnasială.

***

Promoțiune. Feciorulŭ popii din Voila' d-lŭ *Nicolae Șierbanu,* anunță promoțiunea sa de Doctorŭ în sciințele universalĭ juridice, ce o va lua mâne, în 12 Decemvre, în Aula Universității centrale din Budapesta.

***

Desmințire. In unulŭ dintre numerii fóiei nóstre am reprodusŭ și noi scirea, adusă de mai multe ḑiare, că Franzini Sidoli, ar fi împușcatŭ pe fratele sĕu Cesarini. D-lŭ Franzini ne trimite o scrisóre, în care desminte scirea aceea colportată prin mai multe ḑiare. Dênsulŭ ne scrie, că trăiesce cu fratele sĕu, directorulŭ Cesar Sidoli, în cea mai bună armoniă, și că dênșii se află în Iașĭ nu în Galațĭ, după cum au anunțatŭ mai multe foi, carĭ au adusŭ scirea acea sensațională.

***

Din Brașovŭ până la Parisŭ pedestru. Ludovicŭ Wilck, technicŭ de cursulŭ alŭ II, care a studiatŭ și în Budapesta, a călĕtoritŭ pedestru din Brașovŭ la Parisŭ, unde își continuă studiele.

***

Concertŭ. Reuniunea bărbătéscă de cântărĭ din loc va da unŭ concertŭ în sala hotelului Nr. 1, Sâmbătă în 12 Decemvre, sub conducerea măiestrului de corŭ d. Rudolf Lassel. Inceputulŭ la 8 óre séra. Intre piesele ce vorŭ esecuta amintimŭ: Douĕ cântece de Mozart; a) Bundeslied b) O Isis und Osiris, acestea în onórea centenarului marelui componistŭ Mozart, etc.

***

Concertŭ filarmonicŭ. Societatea filarmonică de aicĭ va arangia unŭ concertŭ (Beneficiu) în 15 Decemvre n. c. în sala dela Redoute în favorulŭ directorului de musică A. Brandner. Programulŭ este următorŭ: 1. Schubert-Liszt „Reiter-Marsch". 2. Händel: „Harfen-Arie", pentru violină, harpă, orgă și orchestră de Hellmersberger. 4. Sain-Saëns „Danse macabre" orchestră. 4. Liszt: „Ungarische Rhapsodie" (Nr. 1 în F.) orchestră. 5. Beethoven: „Symphonie Nr. 8 Fdur. a. Allegro vivace e con brio, b. Allegretto schazando c. Temo di Menneutto. d. Allegro vivace. Inceputulŭ la 8 óre séra.

---

sent et l'avenir (femeia în trecutŭ, presentŭ și viitorŭ.)

In seria a doua suntŭ elevele școlelorŭ primare în etate dela 7 anĭ în susŭ, care mergŭ de bunăvoiă la școlă, ducêndu-șĭ singure străicuța cu cărțile. Acestea fiindŭ mai modestŭ îmbrăcate, constitue numĕrósa și stabila clientelă a negustorilorŭ plăcintarĭ și covrigarĭ dela care cumpĕrându-șĭ câte unŭ cornŭ, séu covrigŭ, își astêmpĕră fómea până la améḑĭ, când mergŭ acasă spre a se întórce la 2 óre după-améḑĭ érășĭ la școlă.

Nu-i vorbă, cursulŭ primarŭ și pentru sexulŭ femininŭ ar fi necesarŭ și folositorŭ décă elŭ s'ar face în conformitate cu necesitățile economiei domestice și mărginindu-se fetele numai la o asemenea învĕțătură, mai cu sémă acelea sĕrace, starea nostră materială și chiar morală, s'ar îndrepta fórte multŭ. Pe câtŭ timpŭ însĕ acestui cursŭ îi lipsesce partea practică corĕspunḑĕtóre cu trebuințele vieții și pe câtŭ timpŭ elŭ nu e urmatŭ de eleve de câtŭ cu gândulŭ de a trece în celŭ secundarŭ spre a se face *prifisóre,* cu anevoiă putemŭ aștepta o imbunătățire în acéstă privință.

A treia seriă se compune din fete în pĕrŭ, cum ar ḑice în limba sa Romînulŭ, și care urmândŭ la cursurile secundare, merită mai mare atențiune și mai multă pologiă séu vorbăriă. Acestea eleve crescute pe băncile școlei, aparținŭ diferitelorŭ clase sociale, între care, chiar și fetele spălătóreselorŭ, lăptăreselor, cărutașilor și lăutarilor, suntŭ *încorsetate* și îmbrăcate ca și fetele din lumea elegantă în *vêtements pour fillettes.*

In ducerea și întórcerea lorŭ dela școlă, servitórele le urméză, ducêndu-le străicuța cu cărțile, ér *demoiselele* se oprescŭ pe la tóte galantariele prăvăliilorŭ de mode, rîvnindŭ la câte unŭ *manteau élégant moskovienne, robe veloirs anglais, chale des Pyrénées* etc. și trecêndŭ pe dinaintea parfumeriilorŭ (odorurĭ) suntŭ în stare a da ultimulŭ banŭ pentru articole de *toilette; savon parfumé* (săpunŭ parfumatŭ) *eau de Cologne* (apă de Colonia) și *poudre de riz parfumé* (pudră de orezŭ parfumată).

O vorbă, ca o sută, *demoiselele* eleve din acéstă seriă se îmbracă cu albiturĭ dela magazinulŭ lui Poloni, comandă rochiile la Baungout și pălăriile le cumpĕră dela Patru Sesóne.

In școlele secundare *demoiselele* se ocupă cu pedagogia și filosofia, istoria și geografia, matematice, sciințele fisico-naturale, higiena, **economia politică** (!) limba francesă, italiană, germană, desemnŭ, caligrafiă, musica vocală și terminândŭ cu pianulŭ sciu îndruga la poesii positiviste și potŭ ține conferințe realiste despre emanciparea femeii.

Instrucțiunea acésta, fiindŭ liberă și gratuită, e fórte rĕspândită, încâtŭ Statulŭ, afară de comune, județe și particularĭ, cheltuesce aprópe unŭ milionŭ douĕ sute de mii de lei pe anŭ și absolventele, a cărorŭ numĕrŭ în anii din urmă s'a sporitŭ în modŭ înfricoșatŭ, nu aspiră decâtŭ la *prifisoratŭ,* așa că la câte unŭ concursŭ pentru o școlă urbană, în mediă generală, se presintă câte 20—30, pentru o școlă rurală câte 10—20 și pentru o catedră secundară câte 8—10 aspirante, séu concurente, dintre carĭ unele reușindŭ altele ce sĕ facŭ? . . . . . Rĕspunde-mĭ rogu-te décă îțĭ dă mâna!

Progresândŭ *crescendo* în acéstă ramură de învĕțămêntŭ și neținênd *sémă,* că fiă-care învĕțŭ are și desvĕțŭ, vomŭ avé în scurtŭ timpŭ paralel cu proletariatulŭ inteligentŭ urbanŭ și unŭ proletariatŭ emancipatŭ feminin semi-doctŭ, doct și doctisimŭ, care se nasce pe cheltuéla statului, trăesce din bugetŭ și sĕ înmormêntéză prin contribuțiunĭ publice.

Nu-i de-ajunsŭ a se înființa într'una școlĭ secundare de fete, omul seriosŭ mai trebue sĕ se gândéscă și la viitorulŭ absolventelorŭ, care din diferite cause nu potŭ străbate prin zidurile baricadate în cetatea *prifisoratului.*

Din punctulŭ meu de vedere naționalistŭ, décă instrucțiunea ar fi așa, precum ași dori eu sĕ fiă, nu m'așĭ teme orĭ-câtŭ de pesimist așĭ fi în vederile mele, s'ar stîrpi, fără îndoiélă, importulŭ din străinătate a așa numitelorŭ *femme de Chambre-Kammerjungfer,* bone, cameriere, guvernante, caserițe și am naționalisa cu o oră mai nainte casele și copiiĭ negustorilorŭ plutocrațĭ și ale boerilorŭ advocațĭ.

Absolventele nóstre însĕ nesciindŭ împleti ciorapĭ, a croi cămeșĭ, a pune óla la focŭ, fiindŭ instruite numai în lucsŭ, vorba latinului: *a bove majore, discit arare minor,* nu vorŭ sĕ se devoteze unorŭ asemenea ocupațiunĭ oneste și morale și chiar décă pășescŭ la căsătoriă cu unŭ fiiu alŭ muncei sale, au aceleașĭ pretensiunĭ ca și fetele plutocrațilorŭ și în casŭ, când bărbatulŭ nu-i mai póte satisface poftele și capriciile, atuncĭ alérgă la *divorțŭ,* mângâindu-se séra în grădinĭ la cântecelŭ lăutarilorŭ:

— Eu bobócă, tu bobocŭ
— Amêndoi fără norocŭ.
— Jani! — Jani!

Unŭ toastŭ alŭ Ţarului.

Este sciutŭ, că din incidentulŭ petrecerei Ţarului Rusiei în Livadia, Sultanulŭ a trimisŭ o deputaţiune, care sĕ ilŭ feliciteze din incidentulŭ nuntei sale de argintŭ.

Ḑiarulŭ „*Servet*“ despre care se susţine, că stă aprópe de cercurile curţii turcescĭ, comunică unŭ toastŭ, ce l'ar fi ţinutŭ Ţarulŭ în Livadia la adresa Sultanului. Unele ḑiare străine însĕ au desminţitŭ scirea acésta, ba „Agence de Constantinopole“ a primitŭ autorisaţia de a declara scirea cu toastulŭ, de colportată. Cu tóte acestea însĕ „Servet“ îşĭ susţine împărtăşirile sale privitóre la toastulŭ Ţarului. Adevĕrulŭ, e că Ţarulŭ fără de a se ridica, ḑise cătră *Fuad-paşa*, capulŭ deputaţiunei cuvintele: „*'Mĭ ridicŭ paharulŭ pentru suveranulŭ d-tale*; *pentru amiculŭ meu, Sultanulŭ.*“

Toastulŭ, ḑice-se, n'a avutŭ caracterŭ oficiosŭ, pentru-ce Fuad-paşa nicĭ n'a rĕspunsŭ. Ḑiarulŭ „Servet“ însĕ a făcutŭ lucru mare din vorbele Ţarului, presentându-le ca pe unŭ lucru de mare însemnătate politică.

„Agence de Constantinopole“ mai susţine, că nicĭ aceea nu e adevĕrată, că Sultanulŭ ar fi trimisŭ darurĭ bogate Ţarului.

Mişcărĭ electorale.

In ajunulŭ alegerilorŭ de deputaţĭ corifeiĭ maghiarĭ din tóte partidele ţinŭ pe întrecute dărĭ de sémă, presentându-se între aderenţiĭ lorŭ, ca sĕ-i împinteneze pentru noua luptă, care va fi una dintre cele mai înverşunate, cum susţinŭ înşişĭ leaderiĭ partidelorŭ maghiare din parlamentŭ.

După Apponyi la Mişcolţŭ, s'a presentatŭ şi ministrulŭ de justiţiă Desiderŭ *Szilágyi* în Pojunŭ la 9 Decemvre n. c. In respunsulŭ ce-e datŭ Szilagyi la vorbirea de intimpinare a lui Neiszidler, ḑise între altele: Inaintea cetăţenilorŭ Ungariei stau deschise atâtŭ căile libertăţiĭ politice (sic!) câtŭ şi cele culturale şi ale progresului naţionalŭ. Guvernulŭ actualŭ nicĭ-odată n'a avutŭ altă tendenţă, decâtŭ aceea, ca sĕ obléscă aceste căi libere şi sĕ spriginéscă din tóte puterile sale nisuinţele, ce se ivescŭ pe aceste căi libere. Dér, domnilorŭ, nu trebue sĕ aşteptămŭ totulŭ de susŭ, ci mai mult depinde dela noi, ca sĕ progresămŭ; dela lucrarea nóstră s'aşteptă totulŭ.

Szilágyi apoi îndémnă pe cei de faţă sĕ nu se lase a fi amăgiţĭ de contrarĭ!

Corifeulŭ Ugron încă a fostŭ în Kecskemet. Elŭ ḑise în darea sa de sémă, că noulŭ guvernŭ a promisŭ o eră nouă şi reforme nouĕ — dér ce vede elŭ? Vede, că aceia carĭ au bucimatŭ, că o vorŭ rupe cu trecutulŭ, continuă acelŭ trecutŭ cu mai puţinŭ norocŭ, dér cu mai mare blamagiu, ér faţă cu „naţiunea“ continuă acelŭ trecutŭ cu mai multă umilire. Cea făcutŭ noulŭ guvernŭ, întrébă Ugronŭ, afară de legea privitóre la decentralisarea tablelorŭ regescĭ? Guvernulŭ acesta, continuă kossuthistulŭ Ugron, care s'a vestitŭ pe sine a fi guvernulŭ reformelorŭ, nu este decâtŭ unŭ guvernŭ de continue eşecurĭ. Nu se mai póte suferi decĭ, ca şi pe „naţiune“, care e nevinovată, s'o împărtăşéscă de ele.

Ugron apoi stigmatisă în modŭ energicŭ pe ministrulŭ de honvedĭ Fejérvary, care c'o uşurătate pĕcătósă, cu rea voinţă, a dusŭ lucrurile până acolo încâtŭ a făcutŭ sĕ cadă fabrica maghiară de arme. Vorbi apoi despre administraţia de statŭ, declarândŭ că elŭ e partisanulŭ autonomiei comitatense; scopulŭ lui e sĕ se validiteze voinţa poporului, mai alesŭ acolo unde îşĭ alege representanţii sĕi nemijlociţĭ. In potriva acestui dreptŭ s'a îndreptatŭ proiectulŭ guvernului. Faţă cu acéstă tendenţă stricăciósă singură partida independentă a luatŭ posiţiune, fiind-că partida moderată (adĭ „naţională“) a rĕmasŭ neutră. Sfîrşitulŭ însĕ a fostŭ unŭ eşecŭ alŭ guvernului.

Totŭ aşa a păţitŭ guvernulŭ şi cu privire la umplerea scaunului primaţialŭ, neputândŭ a umplé acéstă înaltă dignitate, cu candidatulŭ sĕu. — Ugron apoi se ocupă cu afacerea Uzelac; apoi se declară faţă cu partida „naţională“ şi cu partida „independentă şi dela 48.“

Intr'acestea nicĭ contele Apponyi nu se lasă mai îndĕrĕtŭ. Pentru aşĭ constitui câtŭ se póte mai bine partida a conchiămatŭ o conferenţă la Cluşiu. Contele Apponyi, după cum ne spune „Erdélyi Hirado“, va sosi în Cluşiu mâne, Sâmbătă, séra, unde se ḑice, că i-se va face o straşnică primire.

Vedemŭ déră, că leaderii partidelorŭ maghiare se întrecŭ unii pe alţii în agitaţiunĭ şi în pregătirĭ pentru lupta viitórelorŭ alegerĭ.

Literatură.

D-lŭ *Dionisiu Păscuţŭ*, ne comunică, că în curĕndŭ va eşi de sub tiparŭ o carte a d-sale intitulată: **„A Román (Oláh) nyelv eredete**, a nemzet megalakulása; az Oláh nyelv mint anyanyelv alapja a classicus Latin nyelvnek és ez által az összes nyugoti román nyelveknek; ennek nyelvészeti és történetileg kimutatása. Czáfolatul Dr. Réthy Lászlo ily czimü müvére: *az oláh nyelv és nemzet megalakulása*, melyet kiadott 1887-ik évben. Cartea va fi de 9—10 cóle în octavŭ, tiparŭ garmondŭ. Preţulŭ unui esemplarŭ 1 fl. 50 cr. Abonamentele suntŭ a se trimite la autorŭ, în Facset, com. Caras-Severinŭ.

DIVERSE.

Pressa mohamedană în Rusia. In Rusia aparŭ în fiă care anŭ totŭ mai multe cărţĭ în limba tătară, turcéscă şi turchestană. In anulŭ 1890 au apărutŭ în aceste limbĭ vr'o 300 de cărţĭ şi unele dintre ele în ediţiunĭ de câte 200.000 esemplare. Cele mai multe cărţĭ aparŭ în Crimea, Caucasŭ şi în Turchestanŭ. Ḑiaristica însĕ e puţinŭ desvoltată. Numai douĕ ḑiare au: „Conducĕtorulŭ“, ce apare în Cazan, unde se tipărescŭ şi cele mai multe cărţĭ şi „Foile casei“ ce aparŭ în Turchestan în limbele turchestană şi sartscă.

Cureţenia stradelorŭ din Parisŭ. In fiăcare anŭ curăţirea stradelorŭ Parisului costă 6 milióne 760.000 de lei pentru 10 milióne 860.000 de metri pătraţĭ de măturatŭ. Insĕ oraşulŭ a fostŭ autorisatŭ sĕ creeze o taxă cu care sĕ se facă faţă cheltuelilorŭ pentru curăţitulŭ uliţelorŭ; preţulŭ mijlociu alŭ acestei taxe e de 36 centime de metrulŭ pătratŭ. Numĕrulŭ cantonierilorŭ şi alŭ măturătorilorŭ e de 2.600 de bărbaţĭ şi 600 de femei, afară de lucrătorii auxiliarĭ, a cărorŭ armată sporesce şi scade după împrejurările atmosferice. Aceştĭ lucrătorĭ suntŭ înrolaţĭ pe ateliere alŭ cărorŭ numĕrŭ e de 150. Numai cantonierii lucréză tótă ḑiua pentru unŭ salarŭ de patru lei; măturătorii suntŭ plătiţĭ cu trei ḑecĭ şi cincĭ de banĭ pe césŭ. In sfîrşitŭ suprafaţa şoselelorŭ de stropitŭ mĕsóră 3 milióne 143.000 de metri pătraţĭ. Stropirea acésta costă ceva mai multŭ de douĕ milióne. Dér ceea ce se va păré ciudatŭ e că stropitulŭ cu furtumulŭ aşa cum se practică în generalŭ astăḑĭ, costă pe jumĕtate mai puţinŭ decâtŭ stropitulŭ cu butoiulŭ.

Armata Chinei. De câtă-va vreme sosescŭ din China scirĭ, carĭ facŭ sĕ se crédă, că în curĕndŭ o puternică revoluţiă va sgudui ceresculŭ imperiu. E fórte cu putinţă ca, din causa lovirii intereselorŭ străine, marele statŭ asiaticŭ sĕ vină în conflictŭ cu unele din puterile europene. In asemenea împrejurărĭ e interesantŭ sĕ se cunóscă starea în care se află puterea militară a Chinei. Flota chinesă, condusă în generalŭ de oficerĭ englesĭ şi germanĭ, se compune din patru escadre. Prima escadră, staţionândŭ pe Pa-Yang, cuprinde 4 cuirasate, 5 încrucişatóre cuirasate, 6 canoniere şi 3 avisurĭ. Artileria acestei escadre e compusă din tunurĭ Crup de 25 şi 30 c. m. A doua escadră, dela Fuceov, numĕră 5 încrucişatóre şi 6 canoniere; tunurĭ Crupŭ 15 şi 25 c. m. Escadra dela Şangai, de reservă, se compune din 2 încrucişatóre şi 6 canoniere. A patra escadră, dela Canton, e alcătuită de 31 torpiliere. Trupele de marină suntŭ însĕ fórte nedisciplinate. Armata de uscatŭ se împarte în 4: 1) armata masagiuriei cu 65,000 de ómenĭ; 2) armata mongolă cu 20,000 de ómenĭ; 3) armata veche chinesă, compusă din Chinesĭ emigraţĭ în Mangiuria, cu 27,000 ómenĭ; 4) armata propriu ḑisŭ Chinesă, alcătuită numai din Chinesĭ curaţĭ, cu unŭ efectivŭ de 500,000 de ómenĭ. Fiăcare din aceste 4 armate are portulŭ ei naţionalŭ. Din punctulŭ de vedere alŭ instrucţiei militare, armata chinesă stă fórte josŭ. Soldaţii suntŭ în aceaşĭ vreme şi agricultorĭ; statulŭ le dă pămêntŭ, arme şi cai. Armele suntŭ vechĭ şi în generalŭ în fórte próstă stare.

Motive multiple. D-le locotenentŭ, fiicei mele nu-i e permisŭ sĕ aibă amant! Mai întâiu nu se cuvine! Alŭ doilea, nu voescŭ eu! Alŭ treilea nu voesce ea şi alŭ patrulea, are deja doi amanţĭ“.

Ea are dreptate. Soţia profesorului: „Anico, am observatŭ de multe-orĭ, că cochetezĭ cu bărbatulŭ meu. Acésta e o crimă“. — Anica: „Dér, cocónă *şi d-ta facĭ acésta!*

Astai altceva. Servitorulŭ (către studenţĭ, carĭ erau sĕ între în cafenea în reversatulŭ ḑilei). Domnilorŭ! ce faceţĭ aşa scandalŭ? Şi voiţĭ sĕ aveţĭ cultură? — Studenţiĭ: Nu! — cafea!

Proprietarŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

Ne mai vorbindŭ şi de alte clase sociale, dér chiar şi *prifisórele* considerate din punctulŭ meu de vedere fórte pesimistŭ, nu presintă de câtŭ unŭ mare deficitŭ în economia domestică, în educaţiunea familiară şi în literatura naţională.

Prifisóra măritată plécă diminéţa în josŭ, bărbatulŭ în susŭ, copiiĭ suntŭ trimişĭ la *chindelgartă*, têrguelile şi gospodăria casei cine o face?....... Madam Şari! ér la amédĭ, când se aşédă la mésă, coconiţa dă năvală cu gura asupra bărbatului, criticândŭ bucatele, că ar fi rĕu gătite, nesărate, afumate şi pe urmă chémă pe madama spre ai lua socotéla:

— Fă, madam Şari, cât ai cheltuitŭ adĭ pentru *coşniţă?*

— De, coconiţă, douĕ-ḑecĭ de lei.

— Şi din 20 de lei numai *ciulamă*, *băclavă*, *pacea* şi *trufandă* ai gătitŭ?

— Apoi ce se facŭ coconiţă, d-ta nu scii, că în piéţă tóte s'au scumpitŭ.

— Aşa o fi madam Şari, nu te supĕra, cere de acum înainte dumnealui boerului, căcĭ la oraşe toţĭ suntem boerĭ, sĕ-ţĭ dee câte 25 de lei pe ḑi pentru *coşniţă*.

La noi cheltuéla ḑilnică în casă pentru carne, pâne, legumĭ etc. cade în sarcina bărbatului şi se numesce *coşniţă*, cu care eu amŭ păţit'o odată în ḑilele mele când eramŭ gazetarŭ tînĕrŭ.

Directorulŭ ḑiarului la care lucramŭ în dorinţa sa de a înlesni conóscerea ḑilnică a preţurilorŭ alimentelorŭ, a întrodusŭ în ḑiarŭ cursulŭ fórte variabilŭ alŭ pieţiĭ sub titlulŭ: *Coşniţa.*

Unŭ cantaragiu (comisarŭ comunalŭ) aducea ḑi cu ḑi cursulŭ şi-lŭ da paginatorului spre a-lŭ insera şi nu sciu cum se făcea, că greşelile de tiparŭ erau în beneficiulŭ servitorilorŭ şi în paguba stăpânilorŭ. Tot-déuna erau în plus şi nicĭ-odată în minus.

Intr'o diminéţă pe la órele 11 m'amŭ nimeritŭ sĕ fiu de faţă în momentulŭ în care unŭ boerŭ lua socotéla feciorului în privinţa têrguelilorŭ făcute în acea ḑi şi părêndu-i se prea de totŭ pipărată, ilŭ apostrofă:

— Bre, Iánoş, cum se póte ca unŭ curcanŭ se cóste 15 lei?

Iánoş, fără vorbă multă, îĭ presintă ḑiarulŭ ca presă justificativă, în care în adevĕrŭ preţulŭ curcanului era 15 lei, pe când elŭ în piéţă nu costa mai multŭ de 5 lei. Boerulŭ mĕ fixă lungŭ ḑicêndŭ:

— Par că d-v. gazetarĭ anume v'aţĭ fi înţelesŭ cu servitoriĭ ca sĕ ne slăiéscă pungile.

Din acelŭ momentŭ amŭ eliminatŭ *coşniţa* din colónele ḑiarului.

Ei şi décă boerulŭ începe a reduce cheltuelile coşniţei, décă mai concediéză din dróia servitorilorŭ, coconiţa, care nu s'a ocupatŭ decâtŭ cu cărţĭ tipărite în franţuzesce şi mai rĕu traduse în românesce, gândindu-se la *seconde mariage* şi la *monsieur Fred*, face *disvorţ*, ér copii rĕmânŭ pe mânile madamei, séu suntŭ trimişĭ în pensionatŭ la Gackstädter, orĭ la Bergamenter, spre a le da instrucţiune şi educaţiune naţională.

Orĭ câtŭ de retrogradŭ, séu reacţionarŭ m'ar numi progresiştii, eu unulŭ nu m'aşĭ sfiì a întroduce restricţiunĭ: aşĭ desfiinţa gratuitatea şi n'aşĭ trimite absolvente ca învĕţătóre la sate.

La oraşe trécă-ducă-se, aicĭ suntemŭ toţĭ o apă: bărbaţii ca şi femeile, şi ele ca şi noi. La sate însĕ n'aşĭ dori sĕ se întroducă obiceiurile nóstre: luxulŭ şi somnul dulce, care multe rele aduce.

Mi s'a întêmplatŭ mai acum cincĭ-şése anĭ sĕ fiu la nisce sĕrbătorĭ într'unŭ satŭ în care eram bine cunoscutŭ. Preotulŭ m'a condusŭ la şcólă. Invĕţătórea locuia în localulŭ scólei; era o absolventă îmbrăcată la modă, conformŭ cu cele patru sesóne ale anului şi cânta la pianŭ, pe care ilŭ dusese dela oraşŭ în satŭ. După amédĭ era anunţată o festivitate şcolară. Unŭ administratorŭ alŭ moşiilorŭ unui boerŭ mare de totŭ, venise cu însărcinarea de-a împărţi şcolarilorŭ darurĭ, carĭ se compuneau din haine frumóse ţĕrănescĭ pentru băeţĭ şi fete. Am vĕḑutŭ cu ochii mei cum nisce copile ale unorŭ fruntaşĭ din satŭ, cu carĭ eram prietinŭ, au refusatŭ sĕ priméscă hăinuţele ţesute, croite şi cusute de consătenele lorŭ mame.

Intrebŭ pe una cu binişorulŭ:

— Bine, Marióra neicuţii, pentru ce nu primescĭ frumosulŭ darŭ pe care ţi'lŭ face boerulŭ?

— Pentru că tata are banĭ şi trebue sĕ-mĭ cumpere şi mie dela Ploescĭ haine ca şi ale domnişórei învĕţătóre!

Mai astă tómnă trecêndŭ pe calea Victoriei, mĕ oresce o persónă îmbrăcată à la Florinda într'o rochiă cu turnură, cu ghete polonese, cu pălăriă dela marşandă şi cu mănuşĭ până la umerĭ, care costă la mănuşeria Novak celŭ puţinŭ 8—12 lei. Necunoscêndu o, mĭ-a adusŭ aminte, că ea este Marióra şi că e măritată la acelŭ satŭ după unŭ neguţtoraşŭ. Am mustrat'o pentru că şi-a schimbatŭ portulŭ şi am lăsat'o în plata Domnului.

La revedere

Teofil Frâncu.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 11 Decemvre st. n. 1891.

	Cump.	Vênd.
Bancnote românescĭ	9.29	9 30
Argintŭ românescŭ	9.22	9.27
Napoleon-d'orĭ	9.29	9.39
Lire turcescĭ	10.58	10.63
Imperialĭ	9.58	9 63
Galbinĭ	5.45	5.50
Scris. fonc. „Albina“ 6%	101.—	—.—
„ „ „ 5%	99.50	—.—
Ruble rusescĭ	112.½	113.50
Mărcĭ germane	57.40	57.90

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena

din 10 Decemvre a. c. 1891

Renta de aurŭ 4%	104 40
Renta de hârtiă 5%	101.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	116.60
dto argintŭ	97.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune]	111.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisunei]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	—.—
Bonurĭ rurale ungare	90.25
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	136.50
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	129.25
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Renta de hârtiă austriacă	92.15
Renta de argintŭ austriacă	91.75
Renta de aurŭ austriacă	108.—
Losurĭ din 1860	137.—
Acțiunile băncei austro-ungare	1007.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	323.—
Acțiunile băncei de creditŭ austr	279.—
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.59
Napoleon-d'orĭ	9.35½
Mărcĭ 100 împ. germane	57.90
Londra 10 Livres sterlinge	117.90

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Octomvre 1891.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ
Viena	10.50	8.—		3.25
Budapesta	8.30	1.50	5.50	9.15
Szolnok	11.38	3.57	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.51	11.53	12.57
Oradea-mare	3.53	7.06	1.50	2.12
	4.—	7.13	2.24	2.19
Mezö-Telegd	4.39	7.43	3.03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		3.57	
Bucia	6.05	8.51	4.29	
Ciucia	6.31	9.07	4.55	4.21
Huedin	7.12	9.37	5.34	4.55
Stana	7.29		5.51	
Aghiriș	7.49		6.12	
Ghirbău	8.01		6.25	
Nădĕșel	8.14		6.39	5.47
Clușiu	8.29	10.37	6.56	6.—
	8.46	11.10	8.20	6.18
Apahida	9.03	11.28	8.45	6.34
Ghiriș	10.12	12.38	10.21	7.34
Cucerdea	10.37	1.14	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.21	11.17	
Vințul de sus	11.04	1.29	11.26	
Aiudŭ	11.28	1.54	11.54	8.22
Teiușŭ	11.45	2.13	12.18	8.38
	12.13		12.58	8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blașiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copșa mică	1.51		2.48	9.48
	2.12		3.03	9.50
Mediașŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabatopole	3.04		4.07	10.28
Sighișóra	3 46		4.49	11.04
Hașfalĕu	4.04		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apața	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17		9.18	1.35
Brașovŭ	8.—	Tren de persóne	10.05	2.09
		11.—		2.19
Timișŭ		2.41		3.01
Predealŭ		3.26		3.31
Bucurescĭ		9.50		9.30

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón.
Bucurescĭ	7.35		8.50	
Predealŭ	1.12		5.16	
Timișŭ	1.42		5.57	
Brașovŭ	2.18	4.20	6.58	
	2.48	5.07		7.23
Feldióra	3.19	5.42		8.03
Apața	3.40	6.09		8.37
Augustinŭ	3.56	6.55		9.04
Homorodŭ	4.29	8.23		9.46
Hașfalĕu	5.34	8.53		11.03
Sighișóra	5.54	9.31		11.29
Elisabetopole	6.21	10.09		12.06
Mediașŭ	6.42	10.31		12.37
Copșa mică	6 55	10.47		12.53
	6.57	11.06		1.18
Micăsasa		11.42		1.39
Blașiu	7.31	11.57		2.13
Crăciunelŭ		12.28		2.27
Teiușŭ	8.—	1.08	1.25	2.49
	8.07	1.35	1.50	3.47
Aiudŭ	8.24	2.05	2.12	4.07
Vințul de sus		2.13	2.19	4.28
Uióra		2.31	2.39	2.34
Cucerdea	8.54	3.18	3.15	4.52
Ghirișŭ	9.23	4.45	4.32	5.26
Apahida		5.14		6.34
Clușiu	10.45	6.08	4.53	6.52
	11.01	6.29	5.30	7.40
Nădășelŭ		6.47	5.47	8.—
Ghîrbău				8.15
Aghireșŭ		7.02	6.11	8.29
Stana	12.17	7.28		8.53
B. Huiedin	12.47	7.47	6.43	9.12
Ciucia		8.25	7.12	9.51
Bucia		8.51		10.06
Bratca	1.26	9.10	7.51	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.17	11.17
Oradea mare	2.18	10.44	8.42	11.51
	2.25	11.04	8.47	12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.09	2.24
Szolnok	5.26	3.31	11.51	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.55	8.40
Viena	1.40	1.40	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón.
Viena	10.50	8.—	3.25
Budapesta	8.15	1.50	9.50
Szolnok	11.14	3.57	1.05
Aradŭ	3.45	6.52	5.24
	4.30	T. d. per. 2.20	5.46
Glogovațŭ	4.42	2.34	5.57
Gyorok	5.03	3.05	6.19
Paulișŭ	5.14	3.23	6.30
Radna Lipova	5.32	3.39	6.48
Conop	5.56		7.12
Bêrzava	6.12		7.27
Soborșinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.33
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Branicica	8.26		9.29
Deva	8.52		9.53
Simeria (Piski)	9.50		10 19
Orăștia	10.16		10.50
Șibotŭ	10.36		11.16
Vinț. de josŭ	11.—		11.44
Alba-Iulia	11.26		12.06
Teiușŭ	11.53		12.38

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de persón.
Teiușŭ	3.09		1.39
Alba-Iulia	3.50		2.19
Vinț. de josŭ	4.09		2.36
Șibotŭ	4.52		3.03
Orăștia	4.55		3.30
Simeria (Piski)	5.23		4 17
Deva	5.59		4.33
Branicica	6.24		4.55
Ilia	6.49		5.17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28		5.53
Soborșinŭ	8.03		6.24
Bêrzava	8.54		7.02
Conopŭ	9.10		7.17
Radna Lipova	9.44	5.14	7.46
Paulișŭ	9.58	6.01	7.57
Gyorok	10.11	6.20	8 08
Glogovațŭ	10.34	6.49	8.30
Aradŭ	10.46		8.40
	11.18	8.24	9.05
Szolnok	4.15	11.51	2.21
Budapesta	7.20	1.55	5.50
Viena	6.05	7.20	1.40

Simeria (Piski) Petroșenĭ

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.26	4.58
Hațegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	12.—	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Banița	9.21	3.19	8.04
Petroșenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșenĭ	6.—	10.50	6.20
Banița	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Hațegŭ	8.36	1.54	8.25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.15	11.30	7.15
Vinga	7.32	12.47	8.04
Timișóra	8.42	2.04	8.57

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.20	1.11	5.05
Vinga	7.21	2.46	6.40
Aradŭ	8.03	3.50	7.50

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	7.48	10.35	3.40	10.20
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirișŭ

Turda	4.50	9.30	2.30	8.50
Ghirișŭ	5.10	9.50	2.50	9.10

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	4.30	11.25
Odorheiu	7.21	2.11

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	8.15	3.15
Sighișóra	10.52	6.10

Careii-marĭ—Zelău

Careii-marĭ	5.50
Zelău	11.—

Zelău—Careii-marĭ

Zelău	1.56
Careii-marĭ	6.48

Mureșŭ-Ludoșŭ—Bistrița

Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.—
Țagu-Budatelicŭ	6.48
Bistrița	9.59

Bistrița—Mureșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	1.16
Țagu-Budctelicŭ	4.15
Murĕșŭ-Ludoșŭ	7.21

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa mică	3.—	10.47	7.10
Șeica-mare	3.31	11.27	7.43
Loamneș	4.15	12.08	8.27
Ocna	4.46	12.38	8.59
Sibiiu	5.10	1.—	9.23

Sibiiu—Copșa-mică

Sibiiu	7.35	4.34	10.17
Ocna	8.02	4.58	10 43
Loamneș	8.30	5.25	11.09
Șeica-mare	9 05	5.55	11.40
Copșa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oșorheiu-R.-săs.

Cucerdea	2.50	8.20	2.41
Ludoș	3 34	9.11	3.27
Oșorheiu	5.20	11.17	5.14
	5.35		5.36
Regh.-săs.	7.10		7.15

Regh.-săs.-Oșorh.-Cucerdea

Regh.-săs.		8.—	8.15
Oșorheiu		9.35	9.53
	5.21	5.54	10.20
Ludoș	6.58	7.41	12.06
Cucerdea	7.47	8.25	12.50

Simeria (Piski)—Hunedóra

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.16
Cerna	11.13	5.03	9.34
Hunedóra	11.48	5.38	9.58

Hunedóra—Simeria (Piski)

Hunedóra	4.46	2.32	7.22
Cerna	5.11	3.—	7.50
Simeria	5.28	3.20	8.10

Brasov—Zêrnescĭ

Brașov	5.45	2.58
Zêrnescĭ	7.26	4.39

Zêrnescĭ—Brașov

Zêrnescĭ	8.—	5.20
Brașov	9.24	6.44

Brașov—S.-Georgiu

Brașovŭ	8.30	3.10
Uzonŭ	9.43	5.23
S .Georgiu	10.23	5.03

S.-Georgiu—Brasov.

S.-Georgiu	6.32	5.17
Uzonŭ	7.00	5.45
Brașovŭ	8.08	6 53

Nota: Nume încuriiadrațĭ cu linii grόse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.